

НАЦИОНАЛНА НАУЧНА ПРОГРАМА

**„ПЕТЪР БЕРОН.
НАУКА И ИНОВАЦИИ С ЕВРОПА“**

(ПЕТЪР БЕРОН И НИЕ)

1. НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПРОГРАМАТА

Националната програма ПЕТЪР БЕРОН И НИЕ адаптира в България съвременни успешни политики за наука и иновации, които отличават европейската програма *MARIE SKŁODOWSKA-CURIE ACTIONS - INDIVIDUAL FELLOWSHIPS (MSCA-IF)* на Хоризонт 2020.

Името на Петър Берон напомня за индивидуалния пример на гениалния учен и за неговата просветителска дейност към България, които търсим днес в основните стълбове на настоящата програма: да разпознае таланта за наука и иновации да оцени неговата значимост за изграждане на общество и икономика на знанието. Ключовите цели на Програмата са да ускори реинтеграцията и/или кариерното развитие на учени в български научни/ научно-образователни институции и да стимулира изследователския потенциал за подобряване на иновационната среда в страната. Очакваният дългосрочен резултат е да се възстанови високото ниво на научните изследвания в България и достойното място на учения в българското общество. Това е също силна мярка срещу емиграцията, която най-необратимо се случва в контекста на България след средното образование. За последното е критично важно да има силни учени специалисти в страната, които могат да разбират последните научни достижения и да въвеждат в образователния процес съвременни научни направления с директен принос за икономическия растеж в Европа.

- **Срок на Програмата - 7 години**
- **ОБЩ БЮДЖЕТ НА ПРОГРАМАТА – 1 200 000/ година**

Финансирането на дейностите по Националната програма се извършва от или чрез бюджета на Министерството на образованието и науката . Средствата за осигуряване на изпълнението на дейности по Програмата се разпределят съгласно План-сметка, утвърдена от министъра на образованието и науката. Програмата може да повери за изпълнение от Фонд „Научни изследвания“.

2. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

2.1. Обща цел

Общата цел на Програмата е да ускори реинтеграцията и/или кариерното развитие на перспективни учени в български научни и научно-образователни институции и да стимулира изследователския потенциал като фундаментална стъпка за развитието на устойчива иновационна среда в България.

2.2. Конкретни (специфични) цели

Специфичните цели включват:

- а) привличане в България на перспективни и установени учени;
- б) дългосрочна реинтеграция на перспективни и установени учени в български научни и научно-образователни институции;
- в) задържане в България на перспективни и установени учени;
- г) трансфер на знания към организацията домакин;
- д) разработването на конкурентни и съвременни научни направления;
- е) подобряване на висшето образование в България, следователно и на нивото на квалифицираните специалисти;
- ж) стимулиране на индивидуалния потенциал за иновации на високо ниво.

3. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Очакваните резултати са:

- а) увеличаване на броя на перспективни и установени учени (*experienced researchers*), които да работят в български научни и научно-образователни институции;
- б) повишаване на качеството и количеството на научната продукция в България;
- в) възстановяване на научния капацитет на национално ниво и създаване на основа за развитие на високотехнологично общество;
- г) разширяване на мрежата на българските учени в европейски и световен мащаб;
- д) установяване на директни контакти и ангажираност към завършващи студенти и магистри и привличане на докторанти;
- е) подобряване на нивото на висшето образование в България и на завършващите кадри за бизнеса,
 - е) директно подобряване на иновационната среда чрез привличане на иновативни проекти с високооценени потенциални ползи за превръщането им в приложения за бизнеса.

На национално ниво положителното въздействие на очакваните резултати включва:

- а) ключов принос за директното повишаване на качеството на висшето образование в България чрез привличането на перспективни и водещи учени, които ще участват в процеса на образование и в откриването на следващото поколение таланти и ще са активни участници при формиране в България на общество и икономика на знанието; в този смисъл настоящата програма е една от силните възможности за преодоляване на ранната и необратима емиграция след завършване на средно образование;
- б) повишаване на научния потенциал и научната продукция, което включва

нови знания и идеи – фундаментални и приложни, някои от които ще се превърнат в иновативни продукти, процеси и услуги;

в) допринасяне за същественото развитие на високотехнологично общество и като следствие – повишаване на конкурентноспособността на българската икономика.

На европейско ниво въздействието на очакваните резултати включва:

а) преодоляване на задълбочаващата се значима разлика в наличния човешки потенциал за изследователска дейност между регионите от ЕС, което ще повиши качеството на човешкия капитал в страните членки и ще повиши конкурентността на ЕС в глобален мащаб;

б) подпомагане на мобилността на учените в ЕС, което допринася за обмен на знания и идеи;

в) привличане на учени от държави и региони извън ЕС

На институционално ниво въздействието на очакваните резултати включва:

а) повишаване на капацитета и ролята в обществото на редица български научни и научно-образователни институции;

б) обогатяване на научните области в България и възстановяване на загубени позиции;

в) разширяване и усилване на научните мрежи, в които участват български научни и научно-образователни институции.

На индивидуално ниво въздействието на очакваните резултати включва:

- а) бърза и гладка реинтеграция и реализация на перспективни и установени учени обратно в България и насърчаване на тяхната интензивна изследователска дейност;
- б) повишаване на квалификацията на учените и тяхното кариерно развитие;
- в) разширяване на научните контакти и мрежи на привлечените учени.

4. ОБХВАТ НА ПРОГРАМАТА

Програмата е предназначена за кандидатури, съставени от изследовател и българска научна или научно-образователна организация бенефициент, участвали съвместно със същото проектно предложение в европейската програма МАРИЯ СКЛОДОВСКА-КЮРИ–Индивидуално Финансиране (МСК-ИФ), които са се класирали на висококонкурентни позиции и за които не е достигнало отпуснатото финансиране. Срокът по изпълнение на проекта по настоящата национална програма отговаря на предвидения в проектното предложение по европейската програма МСК-ИФ (*MSCA-IF*), който в момента е 2 години. Условието по финансирането са аналогични като коригиращият коефициент за България се редуцира спрямо предвидения по МСК-ИФ (*MSCA-IF*) на 0.42 по перата заплата, мобилност, научни разходи и неdireктни и управленски разходи. Останалите пера не се прилагат.

Кандидатстващи проектни предложения могат да бъдат:

1. Нефинансирани проектни предложения по европейската програма МСК-ИФ (*MSCA-IF*), подадени в периода на последните три процедури преди процедурата по Националната програма;

2. Проектни предложения, подадени на национално ниво, спазващи изцяло условията и формата за кандидатстване по програмата МСК-ИФ (MSCA-IF). Тези проектни предложения ще бъдат оценявани външно от рецензенти на програмата МСК-ИФ (MSCA-IF).

Оценяването по Програмата става чрез прилагане на оценката на проектното предложение, получена от европейското оценяване по МСК-ИФ (*MSCA-IF*), или чрез оценката, получена от външното оценяване. Класирането става до изчерпване на бюджета по Националната програмата, разпределен по панелите от ЕК, предвидени в МСК-ИФ (MAT, PHY, CHE, LIF, ENG, SOC, ECO, ENV).

Оценяването в рамките на всеки панел ще става на базата на:

1. Точковия резултат, получен при кандидатстване по европейската програма МСК-ИФ (*MSCA-IF*);
2. Точковия резултат, получен от външното оценяване (важи за проекти, подадени на национално ниво и оценени от рецензенти на МСК-ИФ (*MSCA-IF*)).

Класирането е по панелите, предвидени в МСК-ИФ (MAT, PHY, CHE, LIF, ENG, SOC, ECO, ENV). Прилага се минимален праг на допустимост 80 точки.

Изследователят управлява проекта, включително и финансовото разпределение на ресурсите, като е подпомаган и насочван в научното и кариерното си развитие от научния ръководител на проекта и е обезпечен с административна и техническа подкрепа от организацията домакин.

Проектното предложение се финансира както следва: предвиждат се за възнаграждение 3800 лв. месечно (с включени вноски на работодателя), 650 лв. месечно за разходи, свързани с научни дейности и научното управление по проекта, 550 лв. месечно за административно управление и институционални разходи.

Общите разходи за човекомесец: 5000 лв.

Общо за година: 60 000 лв.

5. БЕНЕФИЦИЕНТИ

Бенефициенти са български научни или научно-образователни организации.

6. ДЕЙНОСТИ ПО ПРОГРАМАТА

Осъществяване на научни проекти от перспективни учени.

7. ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА И ИНДИКАТИВНИ ПАРАМЕТРИ

а) брой учени, работещи в научни или научно-образователни институции в България 3 години след приключване на настоящата програма;

б) брой специалисти, работещи в България 3 години след приключване на настоящата програма;

в) брой учени, които след програмата имат спечелени национални други проекти или допълнително европейско финансиране.

8. ДЕМАРКАЦИЯ

Посочените дейности не се финансират с други средства по европейски или национални програми.